

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 70/2016-21

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 3. februára 2016 predbežne prerokoval sťažnosť mestskej časti Bratislava-Záhorská Bystrica, Námestie rodiny 1, Bratislava, zastúpenej advokátom Mgr. Jozefom Štefankom, PhD., LL.M., Grösslingová 6-8, Bratislava, vo veci namietaného porušenia čl. 127 ods. 1 a čl. 127a ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a jej základných práv podľa čl. 20 ods. 1, 2 a 5, čl. 22 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 8 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, Prezídia Policajného zboru, národnej kriminálnej agentúry, národnej protikorupčnej jednotky, expozitúra Bratislava v konaní vedenom pod ČVS: PPZ-846/NKA-PK-BA-2015 v súvislosti s úkonom vykonaným 12. novembra 2015 – prehliadkou jej priestorov a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť mestskej časti Bratislava-Záhorská Bystrica **o d m i e t a** pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky na jej prerokovanie.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 12. januára 2016 (faxom) a 13. januára 2016 (poštou) doručená sťažnosť mestskej časti Bratislava-Záhorská Bystrica (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie čl. 127 ods. 1 a čl. 127a ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1, 2 a 5, čl. 22 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 8 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) postupom Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, Prezídia Policajného zboru, národnej kriminálnej agentúry, národnej protikorupčnej jednotky, expozitúra Bratislava (ďalej „len policajný orgán“) v konaní vedenom pod ČVS: PPZ-846/NKA-PK-BA-2015 v súvislosti s úkonom vykonaným 12. novembra 2015 – prehliadkou jej priestorov.

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že 12. novembra 2015 prišli do priestorov sťažovateľky policajti, ktorých starosta vyzval, aby preukázali, na základe akého právneho titulu vstúpili bez súhlasu do jej priestorov. Policajti na jeho žiadosť nereagovali a vyzvali ho „*na vydanie všetkých zmlúv súvisiacich s poskytovaním finančných prostriedkov, resp. iných hnutel'nych alebo nehnuteľných vecí (najmä formou darovacích zmlúv. resp. zmlúv o spolupráci pri výstavbe a pod. pre obec Záhorská Bystrica... od 01.01.2011 až po súčasnosť*“. Starosta sťažovateľky policajtom oznámil, že veci „*dobrovoľne nevydá, a ak polícia chce prikročiť k prehliadke budovy a odňatiu písomných dokumentov patriacich sťažovateľke, tak ich žiada, aby mu doručili písomný príkaz na prehliadku iných priestorov a pozemkov podľa § 101 Trestného poriadku*“.

3. Polícia „*žiadny príkaz na prehliadku iných priestorov a pozemkov a ani na odňatie vecí štatutárnemu zástupcovi sťažovateľky - starostovi nepredložila, a ani neopustila budovu*“, svojvoľne vzala z priestorov miestneho úradu množstvo dokumentov.

Polícia sa pri vykonávaní prehliadky priestorov odvolávala iba na „*telefonický súhlas prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry*“, avšak ani samotný súhlas a ani žiaden príkaz na prehliadku neboli sťažovateľke predložené alebo preukázané. Zástupcovia polície takisto bezdôvodne odmietli do príslušných zápisníc o úkone (zápisnica o vydaní veci, zápisnica o vykonaní prehliadky iných priestorov alebo pozemkov) uviesť námietky starostu sťažovateľky, preto tieto zápisnice nepodpísal. Príkaz na prehliadku iných priestorov a pozemkov bol doručený sťažovateľke až 13. novembra 2015, 25 hodín po svojvoľnom vstupe polície do jej priestorov.

4. Uvedeným postupom „*policajného orgánu*“ a jeho príkazom došlo podľa sťažovateľky k porušeniu v bode 1 jej označených práv, pretože „*neboli splnené zákonné podmienky pre prípustnosť uskutočnenia prehliadky iných priestorov alebo pozemkov v zmysle § 101 Trestného poriadku...*

... bez zákonného dôvodu na takmer 9 hodín znemožnil sťažovateľke ako správcovi a užívateľovi priestorov pokojne užívať nehnuteľný majetok ako aj hnutel'ny majetok nachádzajúci sa v priestoroch;

... bez zákonného dôvodu odcudzil z priestorov početnú dokumentáciu vo vlastníctve sťažovateľky a neustále túto zadržíava.

... počas vykonávanej prehliadky priestorov narušil pracovnú integritu sťažovateľky i jej zamestnaneckého zboru, prehliadal priestory a hnutel'né veci, vo vlastníctve sťažovateľky, pričom sa oboznamoval s ich obsahom, vrátane priestorov a písomností, ktoré nemajú nič spoločné s domnelou trestnou činnosťou;

... vystavením prakticky celého zamestnaneckého kolektívu sťažovateľky traumatizujúcemu zážitku a vplyvu ovplyvnil výkonnosť a efektivitu sťažovateľky v nadchádzajúcom období.“

5. Z týchto dôvodov sťažovateľka tvrdí, že ústavný súd má v zmysle čl. 127 ods. 1 ústavy právomoc konať o tejto sťažnosti, a tiež tvrdí, že podľa čl. 127a ústavy „*sa zasiahlo do veci Územnej samosprávy*“. Sťažovateľka uvádza, že využila všetky dostupné právne a opravné prostriedky na ochranu svojich práv tým, že podala na Úrade špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „úrad špeciálnej

prokuratúry“) podnet na preskúmanie zákonnosti napádaného postupu policajného orgánu a príkazu na prehliadku v zmysle § 31 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o prokuratúre“) a tiež návrh na zrušenie príkazu v prípravnom konaní, ktorý adresovala generálnemu prokurátorovi Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) podľa § 363 ods. 1 Trestného poriadku, ale k náprave zo strany orgánov prokuratúry nedošlo (zo sťažnosti to nevyplýva), preto podala „ústavnú sťažnosť“.

6. Sťažovateľka na základe uvedeného navrhuje, aby ústavný súd rozhodol týmto nálezom:

„... Základné právo sťažovateľky na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, právo pokojne užívať majetok podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru, právo vlastniť majetok a právo na ochranu pred neoprávneným zásahom do vlastníckeho práva a nezákonným vyvlastnením podľa čl. 20 ods.1, 4 a 5 Ústavy SR, právo sťažovateľky na rešpektovanie súkromného a rodinného života podľa čl. 8 ods. 1 a 2 Dohovoru v spojení s porušením základného práva na listové tajomstvo, tajomstvo dopravovaných správ a iných písomností a ochranu osobných údajov zaručené v čl. 22 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom porušovateľa v konaní vedenom pod sp. zn. ČVS: PPZ-846/NKA-PK-BA-2015 v súvislosti s úkonom vykonaným dňa 12.11.2015 - prehliadkou priestorov - porušené bolo.

... Základné právo sťažovateľky na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd príkazom na prehliadku iných priestorov a pozemku vydaným porušovateľom pod ČVS:PPZ-846/NKA-PK-BA-2015, podľa označenia z 12.11.2015 porušené bolo.

... Porušením základných práv sťažovateľky na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, práva pokojne užívať majetok podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru, vlastniť majetok a práva na ochranu pred neoprávneným zásahom do vlastníckeho práva a nezákonným vyvlastnením podľa čl. 20

ods. 1, 4 a 5 Ústavy SR, práva sťažovateľky na rešpektovanie súkromného a rodinného života podľa čl. 8 ods. 1 a 2 Dohovoru v spojení s porušením základného práva na listové tajomstvo, tajomstvo dopravovaných správ a iných písomností a ochranu osobných údajov podľa čl. 22 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom porušovateľa v konaní vedenom pod sp. zn. ČVS: PPZ-846/NKA-PK-BA-2015 v súvislosti s úkonom vykonaným dňa 12.11.2015 - prehliadkou priestorov - a príkazom na prehliadku iných priestorov a pozemku vydaným porušovateľom pod ČVS:PPZ-846/NKA-PK-BA-2015, podľa označenia z 12.11.2015 došlo k zásahu do vecí územnej samosprávy.

... Príkaz na prehliadku iných priestorov a pozemku vydaný porušovateľom pod ČVS: PPZ-846/NKA-PK-BA-2015, podľa označenia zo dňa 12.11.2015, zrušuje.

... Porušovateľovi v konaní vedenom pod sp. zn. ČVS: PPZ-846/NKA-PK-BA-2015 sa zakazuje pokračovať v porušovaní základného práva sťažovateľky zaručeného čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

... Porušovateľovi v konaní vedenom pod sp. zn. ČVS: PPZ-846/NKA-PK-BA-2015 prikazuje, aby obnovil stav pred porušením práv sťažovateľky podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane základných práv a základných slobôd tým, že sťažovateľke vydá všetky dokumenty odňaté pri prehliadke priestorov dňa 12.11.2015 do 15 dní.

... Porušovateľ je povinný uhradiť sťažovateľke trovy konania do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu na účet jej právneho zástupcu. “

II.

7. Ústavný súd je podľa čl. 127 ods. 1 ústavy oprávnený konať o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Podľa čl. 127a ústavy ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach orgánov územnej samosprávy proti neústavnému alebo nezákonnému rozhodnutiu alebo inému neústavnému alebo

nezákonnému zásahu do vecí územnej samosprávy, ak o jej ochrane nerozhoduje iný súd. Podľa § 127a ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti orgánu územnej samosprávy, vysloví, v čom spočíva neústavné alebo nezákonné rozhodnutie alebo neústavný alebo nezákonný zásah do vecí územnej samosprávy, aký ústavný zákon alebo zákon bol porušený a akým rozhodnutím alebo zásahom toto porušenie nastalo. Ústavný súd napadnuté rozhodnutie zruší, alebo ak porušenie práva spočívalo v inom zásahu, než je rozhodnutie, zakáže pokračovať v porušovaní práva a prikáže, ak je to možné, aby sa obnovil stav pred porušením.

8. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

9. Z citovaného čl. 127 ods. 1 (podobne čl. 127a) ústavy vyplýva, že ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach týkajúcich sa porušenia základných práv a slobôd vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Jedným zo základných pojmových znakov sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, resp. podľa § 49 zákona o ústavnom súde, ako prostriedku ochrany ústavou (alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou) zaručených základných práv alebo slobôd, je zásada subsidiarity. Zmyslom a účelom tejto zásady je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy vecí nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Ústavný súd predstavuje v tejto

súvislosti ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04, I. ÚS 557/2015).

10. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zistí, že ochrany toho základného práva alebo slobody, porušenie ktorých namieta, sa sťažovateľ môže domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy pred iným súdom, prípadne iným orgánom verejnej moci na to určeným, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (I. ÚS 103/02, III. ÚS 97/06). Ústavný súd teda zastáva názor, že nie je iba jeho povinnosťou ako súdneho orgánu ochrany ústavnosti zabezpečovať v rámci svojej rozhodovacej právomoci ochranu základných práv a slobôd vrátane rešpektovania záväzkov vyplývajúcich z medzinárodných zmlúv, ktorými je Slovenská republika viazaná, ale že túto povinnosť majú aj všeobecné súdy ako primárni ochrancovia ústavnosti (III. ÚS 79/02), prípadne iné orgány verejnej moci na to určené. Procesné záruky zabezpečujúce zákonnosť postupu orgánov činných v trestnom konaní (prípadne ochranu pred jej porušením) vyplývajú z II. časti (predsúdne konanie) tretej hlavy prvého oddielu (dozor prokurátora), alebo ôsmej hlavy (mimoriadne opravné prostriedky) Trestného poriadku. Ústavné súdnictvo a právomoc ústavného súdu sú teda vybudované predovšetkým na zásade prieskumu vecí právoplatne skončených, v ktorých protiústavnosť nemožno napraviť iným spôsobom, teda predovšetkým procesnými prostriedkami vyplývajúcimi z príslušných procesných noriem, akou zákon o prokuratúre alebo Trestný poriadok nepochybne je.

11. Predmetom sťažnosti je namietanie porušenia práv a slobôd sťažovateľky podľa ústavy, dohovoru a dodatkového protokolu (bližšie pozri bod 1) policajným orgánom nariadením a vykonaním prehliadky priestorov a pozemkov sťažovateľky na základe jeho príkazu ČVS: PPZ-846/NKA-PK-BA-2015 z 12. novembra 2015.

12. Ústavný súd zo sťažnosti a z jej príloh zistil, že sťažovateľka podala 24. novembra 2015 na pošte „*Podnet na preskúmanie zákonnosti postupu orgánu policajného zboru SR a zákonnosti príkazu na prehliadku iných priestorov a pozemku sp. zn. ČVS: PPZ-846/NKA-PK-BA-2015 z 12. 11. 2015*“, v ktorom žiadala orgány prokuratúry, „*aby prokurátor po vykonaní postupu podľa § 31 a nasl. zák. o prokuratúre, dotknutý príkaz na prehliadku zrušil a nariadil orgánu nezákonnou prehliadkou získané písomnosti bezodkladne vrátiť vlastníčkovi (MČ)*“.

13. Okrem podnetu (uvedeného v bode 12) sťažovateľka doručila generálnemu prokurátorovi 22. decembra 2015 aj „*návrh na zrušenie právoplatných rozhodnutí v prípravnom konaní podľa § 363 ods. 1 Tr. por.*“ (príkazu na prehliadku iných priestorov a pozemku ČVS: PPZ-846/NKA-PK-BA-2015 z 12. novembra 2015 a telefonického súhlasu prokurátora úradu špeciálnej prokuratúry na vykonanie prehliadky iných priestorov a pozemku ČVS: PPZ-846/NKA-PK-BA-2015 z 12. novembra 2015 o 10.30 h).

14. Podľa § 31 ods. 1 zákona o prokuratúre účinného do 31. decembra 2015 prokurátor preskúmava zákonnosť postupu a rozhodnutí orgánov verejnej správy, prokurátorov, vyšetrovateľov, policajných orgánov a súdov v rozsahu vymedzenom zákonom aj na základe podnetu, pričom je oprávnený vykonať opatrenia na odstránenie zistených porušení, ak na ich vykonanie nie sú podľa osobitných zákonov výlučne príslušné iné orgány. Podľa § 363 ods. 1 Trestného poriadku generálny prokurátor zruší právoplatné rozhodnutie prokurátora alebo policajta, ak takým rozhodnutím alebo v konaní, ktorému predchádzalo, bol porušený zákon.

15. Z uvedeného vyplýva, že sťažovateľka sa obrátila so svojou sťažnosťou na ústavný súd predčasne, teda v čase, keď krátko predtým podala podnet na úrad špeciálnej prokuratúry podľa § 31 ods. 1 a nasl. zákona o prokuratúre (pozri bod 11) v jej veci, ktorý tento úrad v čase doručenia sťažnosti právoplatne nevybavil (sťažovateľka to v sťažnosti neuvádza a nevyplýva to ani z príloh k sťažnosti). Podnet podľa § 31 a nasl. zákona o prokuratúre je osobitným právnym prostriedkom nápravy, ktorý zákon sťažovateľke na ochranu jej označených základných práv účinne poskytuje (pozri napr. I. ÚS 186/05,

IV. ÚS 28/2010 a III. ÚS 390/2015 atď.). Takisto neušlo pozornosti ústavného súdu, že sťažovateľka sa okrem podnetu obrátila predtým aj na generálneho prokurátora, ktorý nekonal, resp. nerozhodol o jej návrhu na zrušenie právoplatných rozhodnutí podľa § 363 ods. 1 Trestného poriadku (pozri bod 12). Je preto vylúčené, aby ústavný súd v tejto veci súčasne konal a preskúmaval zákonnosť, resp. nezákonnosť postupu policajných orgánov v jej veci, pretože ich postup skúmajú v súčasnosti ešte orgány prokuratúry, na ktoré sa sťažovateľka pred podaním sťažnosti obrátila.

16. Na základe uvedeného ústavný súd sťažnosť sťažovateľky v celom rozsahu odmietol pre nedostatok svojej právomoci podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde (pozri výrok uznesenia).

17. Ústavný súd nad rámec poukazuje aj na skutočnosť, že ako sťažovateľka je uvedená mestská časť Bratislava-Záhorská Bystrica (v zastúpení advokátom). Vo vzťahu k namietanému porušeniu čl. 127a ods. 1 ústavy takýto typ sťažnosti však môže podať len orgán územnej samosprávy (starosta alebo zastupiteľstvo), a nie mestská časť (m. m. III. ÚS 177/02), teda sťažnosť v časti namietaného porušenia čl. 127a ústavy a označených práv je podaná aj neoprávnenou osobou.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. februára 2016